

Prvá nedeľa utrpenia Pána

vdp. Radovan Rajčák

21. marca 2021 ✙ Cirkev ✙ Nedeľná homília

V liturgii nás Svätá Cirkev vedie, drahí bratia a sestry, k tomu, aby sme zakúšali tajomstvo života nášho Spasiteľa v jeho plnosti. Kráčame od jeho narodenia, po jeho smrť a slávne vzkriesenie. Všetko toto sa deje pod nádherou obradu plného krásnej a veľmi potrebnej symboliky.

Dnešná prvá nedeľa Pánovho umučenia, ktorá sa ľudovo nazýva aj smrtnou nedeľou, nás tiež učí. Podľa pradávneho zvyku Cirkev v chrámoch zahaľuje všetky kríže, obrazy, sochy svätých, z oltárov sa odložia relikviáre. Vo sv. omši sa vynechávajú stupňové modlitby, modlitba Sláva Otcu, podobne aj v kánonických hodinkách, ktoré sa kňazi modlia. Všetko sa stáva strohým. Podľa poučenia Cirkvi sa tak deje preto, lebo sám Kristus, ako hovorí dnešné evanjelium „*sa ukryl a odišiel z chrámu*“. Od tejto chvíle Kristus nechodil medzi ľuďmi verejne. Napriek mnohým znameniam a zázrakom, napriek múdrosti, ktorú obdivovali, predsa ho ľudia neuznali za Mesiáša, ba považovali ho za posadnutého diablom. Pán preto svoju Božskú prirodzenosť skryl, aby sa ona ešte jasnejšie ukázala v jeho umučení, smrti a slávnom vzkriesení. Biskup Durandus (13. stor.) vysvetľuje: „*Okrem krížov sa zakývajú aj obrazy svätých, pretože by bolo nenáležité, aby boli služobníci na očiach, zatiaľ čo sám ich Majster je skrytý.*“ Cirkev nám týmito gestami pripomína veľké poníženie nášho Pána a chce, aby sme si do srdc hlboko vtlačili jeho svätý kríž a nepoškvrnenú obeť, ktorú na ňom uskutočnil.

Je paradoxom, že kým my sa tešíme, že budeme na tejto zemi žiť, náš Pán celým svojím životom smeroval práve k momentu svojej smrti. „*Utrpenie ukazuje vrcholný bod diela, ktoré prišiel (Kristus) uskutočniť. Pre Krista je to hodina, kedy dokončuje obeť, ktorou má vzdať nekonečnú slávu svojmu Otcovi, vykúpiť ľudstvo a ľuďom otvoriť pramene večného života.*“ (Bl. Columba Marmion)

Preto nás Cirkev volá k tomu, aby sme v tejto poslednej etape pôstneho obdobia rozjímali práve a výhradne nad obetou nášho Pána. Pretože práve a len skrze túto jeho obeť sa my môžeme nazývať kresťanmi. Sv. Pavol píše, že na to, aby sa mohol zjaviť na nás Ježišov život, musí sa zjaviť na nás aj jeho smrť. Ak opravdivo nasledujeme nášho Pána, potom ho napodobňujeme aj v tomto aspekte. Venovať pozornosť obete Krista so sebou nesie dva prvky: prvý je **vnútorný**, skrze ten sa nám privlastňuje ovocie Kristovho utrpenia – to sa deje predovšetkým našou účasťou na sv. omši a z nej vyvierajúcim aktívnym duchovným životom (modlitbou, každodenným rozjímaním o utrpení Pána skrze čítanie katolíckej duchovnej literatúry, poznaním obradov sv. omše) a druhý **vonkajší**, ktorý vyviera z vnútorného. Tu ide o každodenné prijímanie kríža z lásky ku Kristovi v konkrétnosti – konaním umŕtvovania, sebazapieraním, úplne konkrétnym budovaním čností, nesením a prijatím kríža choroby, samoty.

Kresťan žijúci opravdivý život s Kristom neuteká od utrpenia, neprikrášľuje ho, lež ho prijíma, ako Kristus. Pritom tu nejde o záľubu v sebatrýznení. Nie. Toto všetko nás má urobiť podobnejších nášmu Pánovi. V tomto budeme samozrejme narážať na odpor starého človeka, diabol bude búriť naše pocity a city, aby nás

odviedol z tejto cesty, bude používať rôzne argumenty, zdanlivo veľmi logické, len aby sme nekráčali po ceste nadprirodzeného života. My však pozerať na Krista, neskúmame seba.

Omylom našich dní je práve toto: prílišná pozornosť a precitlivosť na seba, na svoje osobné aktuálne prežívanie. Obetu nášho Pána, učenie Cirkvi, to všetko posudzujeme skôr podľa pocitov. Náš Pán na toto reaguje v Getsemanskej záhrade, kde cíti ťarchu hriechov a slabosť ľudskej prirodzenosti. No jeho odpoveď je jasná: „*Nie moja, ale tvoja vôľa nech sa stane, Otče.*“ To je jasný úsudok nezaťažený pocitmi. Tým poráža aj tie najdivokejšie pokušenia, ktoré človeka môžu uchvátiť. Preto je pre nás obeta sv. omše a naše zjednocovanie sa s ňou tak potrebné. Je to posila v zápase, pomoc zmietaným a rozháraným. V omši odníma naše vlastné pocity a precitlivosť, ponára ich do Kristovho utrpenia a „*pribíja vášne na Kríž spolu s ním*“. Toto potrebuje človek od sv. omše, toto máme očakávať. Preto slávime sv. omšu v tejto starobylej forme, pretože v nej sa ukazuje silné zameranie na obetu, ona nás vedie pevnou rukou, ako matka roztapačné deti, ktoré bežia chvíľu tam, chvíľu hentam a môžu kedykoľvek padnúť do nešťastia. Ako hovorí sv. Bernard: „*Náš slabý charakter potrebuje silnú medicínu.*“

Napokon si, drahí bratia a sestry, zvlášť všimnime jeden zo štyroch základných charakterov sv. omše (poklona, vďakyvzdanie, prosba) – zmierenie. Katechizmus nás učí, že omša „*je tiež skutočnou zmiernou obetou, ktorou Boh býva uzmierený s nami a nám milostivý*“. Preto, keď túto najsvätejšiu obetu konáme a obetujeme ju s čistým srdcom i horúcou vierou a sme naplnení bolesťou nad svojimi nepravosťami, tak nemôže byť pochyb o tom, že „*dosahujeme milosrdenstvo u Pána a nachádzame milosť a pomoc v pravom čase, lebo Pán má v tejto obete také zaľúbenie, že nám udeľuje dar milosti a kajúcnosti.*“ (Katechizmus Tridentského koncilu, ot. 69)

Zvlášť dnes je nám potreba kajúcnosti, aby sme odčinovali hriechy ľudstva – jednotlivcov i celých národov. Anjel vo Fatime s bolesťou hovoril deťom: „*Boh je tak hrozne urážaný.*“ Dnes zvlášť znevažovaním sv. omše, všetkých nadprirodzených prostriedkov spásy, ktoré sú chápané ako prostriedky ohrozenia života, ony, ktoré sú našou spásou!

Volajme k Trojjedinému Bohu, prosme ho, aby nám dal pre obetu Ježiša Krista na kríži odvahu vyznávať svoju vieru, aby dal kresťanským politikom rozum zasadzovať sa za spoločné dobro, kde patrí najmä sloboda uctievať pravého Boha verejne, snaha budovať náležitý poriadok v štáte, modlime sa za všetkých lekárov a zdravotníkov, aby Pán požehnal ich prácu v starostlivosti o ľudské zdravie a tiež ich rodiny, modlime sa za večnú spásu pre umierajúcich a duše v očistci.

Ježiš, Mária a Jozef, vám zverujeme svoje duše!

Ježiš, Mária a Jozef, v tej agónii, ktorá na každého jedného z nás čaká, kiež pre ovocie Najčistejšej obety Krista smieme zomrieť vo vašom spoločenstve!

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/prva-nedela-utrpenia-pana/>